

„Gazeta” este în să-care
Abonamente pentru Anstro-Ungarie.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrației, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât aboname-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

Nr. 278.

Brașov, Joi, 16 (28) Decembrie

1893.

Nedumeriri.

Brașov 14 Decembrie v.

În telegrama, ce am primit-o Sâmbăta trecută despre rezultatul procesului de presă intentat „Foi Poporului” raportorul nostru, după ce a vorbit de apărare, a adăugat cuvintele: „Nedumerii mari”. Noi, neînțelegându atunc sensul lor, le-am eliminat.

Astăzi scim, ce a voit să dică cu acele cuvinte: Românii erau nedumeriți din cauză, că cu deosebire apărătorul în procesul amintit a atins corda „politice de împăcare”, ce au inaugurat-o cei dela putere, și a atins-o într-un mod, care, trebuie să mărturisim cu părere de rău, a dat privilegiul adversarilor noștri a dice: etă-i că se întorc, și acum ei înșiși cer să le întindem mâna de împăcare.

S-au și grăbit foile unguresci de a exploata această împrejurare după modul și maniera lor extravaganță.

„Egyetértés” publică în numărul său de Crăciun, un articol lung sub titlul: „Vremă pace”, în care dice, că decă tribunalul din Clușiu a condamnat de astă dată pe primul acuzat și autorul articolului incriminat din „Folia Poporului” numai la patru luni închisoare, când el ar fi fost tot așa de vinovat ca și acuzatii în procesul „Repliei”, cauza e-te, că în procesul acesta a domnit cu totul alt spirit, decă în procesele ce s-au pertractat în timpul din urmă în Clușiu.

Acuzatul și apărătorul, dice „Egyetértés”, s-au ferit deopotrivă de a ată pe jurat și opiniunea publică maghiară. Acuzatul însuși s'a apărât obiectiv. Nu s'a purtat așa ca soții săi agitari, cari înainte tribunalului au aruncat nouă calumii în fața națiunii maghiare. Ba mai mult apărătorul, Stefan Popu, a atras atențiunea juratilor asupra împrejurării, că precum arată semnele „ne aflăm în

ajunul unei împăcări amicabile”. Decă, dise el, s'au întemplat neplăceri, necazuri, nedreptăți să le considerăm pe acestea de trecute: nu le atătați, nu le aduceți acum pe plan, când putem avé propsecte de transformări îmbucurătoare. S'a provocat la acea ospitalitate cordială, de care s'a împărtășit dille trecute tinerimea studioasă din Blăși din partea maghiarimeii din Clușiu și a rugat pe jurat să dovedescă sinceritatea apropiării Maghiarilor.

„Egyetértés” aduce, că acesta „purtare calmă, corectă și pacinică” — a acuzatului și a apărătorului „n'au putut să clatine pe jurat în convingerea lor drăptă.” Au trebuit să pronunțe vinovăția... Dér tribunalul a putut să cumpenescă liberu aparițiunile, semnele neobișnuite ivite în decursul pertractării și de aceea a dat o pedepsă așa de ușoră celor doi acuzati.

Se 'ntelege, că fôia ungurescă nu lasă să trecă ocaziunea de a face capitalu din acesta concludiune a sa. Ore acea judecată blândă, se întrebă ea, va rămâne fără de efect asupra Românilor? Nu vor vedea ei că cu buna și pacinică înțelegere ajungă mai departe, decă cu agitațiunea?

Este foarte strania lauda, ce-o aduce „Egyetértés” tribunalului, pentru că în cazul de față a fost așa de „înțelept” de a condamna pe acuzati la 4 și două luni, în loc de 4 și 2 ani. Dér calea valea, acestu diar găsesc, pôte nu fără temei, că în adevăr este o mare deosebire între 4 luni și 4 ani. Dér ca acesta împrejurare să o exploateze pentru „politica de împăcare”, este o absurditate prea de tot respingătoare, este o sfruntare prea mare a bunului simț.

De aceea nici că ne pôte preocupa ceea ce dice fôia sovinișta maghiară, dér trebuie să ne preocupe și să ne neliniștescă, când vedem că prin lipsa de tactu politicu li se dă contrariu noștri ocaziune de

ași validita talentul lor pentru asemenea absurdități.

Bine au făcutu acuzatul și apărătorul, decă au fost obiectivi și decă n'au provocat, căci chiă-marea lor nu era decă a resfrânge acuzatiunea procurorului. Dér, — și acesta privește cu deosebire pe apărător, — ei nu trebuiau să uite nici un moment, că apărarea lor avea să fiă în prima liniă apărarea cauzei, și că nu le era permis a se folosi de nici un mijloc, care nu putea să consune cu interesul cauzei noastre naționale, în stadiul, în care se află ea.

Apărătorul în procesul „Foliei Poporului” însă vorbind de împăcare, ce ar fi în ajunul a se face între Maghiari și Români, și provocându-se la comedia cu pretinsa „înfrățire” din Clușiu, a trecut peste marginea, ce i-o impunea serioșitatea cauzei și a vătămă astfel sentimentul publicu naționalu.

Cestiunea națională în camera română.

În numărul de Sâmbăta am făcutu scurtă amintire de discursurile d-lui N. Flea și a deputatului Balș privitoare la cestiunea Românilor din Transilvania și Ungaria.

Afară de acești d-ni deputati au mai vorbit la această cestiune cu ocaziunea desbaterei asupra răspunsului la Mesagiul regal, și deputatul Păucescu, arătându interesul țării și al triplei alianțe față cu cauza Românilor asupra și simpatia ce trebuie să-o aibă Românii liberi pentru rezolvarea ei favorabilă.

Deputatul Cuză (conservator) dise, că Românii din regat nu pot privi cu nepăsare la violențele, ce le exercită unu popor vecin asupra fraților lor. În această cauză ei au un mare interes cultural. Din punctul de vedere specialu alu politice române, dice, trebuie să luăm în mână cauza Românilor de dincolo; din punctul de vedere internaționalu politica violentă, nebună

a Ungurilor aduce desbinarea popoarelor din monarchia și periclităză pacea Europei.

D-lu Arionu (conservator) recunosce, că e foarte gravă cestiunea Românilor de peste munți, se miră cum de nu vedu Maghiarii prăpastia în care îi va duce o politică așa de puțin chibzuită. Noi Românii să fim una în această cestiune și să ne facem datoria și de omeni și de Români. Sperăză, că cei dela Pesta vor înțelege în sfârșit, că pacea și liniștea e mai bună în regatul lor, decă discordiile și nelegiuirile.

D-lu Stolojanu (liberal) amintesc începuturile agitațiunilor maghiare. Dice că e temă, că continuându starea de lucruri din Ungaria, vom ajunge a nu mai fi stăpâni pe treburile noastre, pe politica noastră internă; Românii de dincolo nu cer decă egalitatea înaintea legilor. În istoria nu se găsește nici un popor, care să fi părăsit naționalitatea. Voescă să șie Europa, că ne aflăm într-o grea situație; asemenea să șie la locurile competente, că cestiunea Orientului nu se pôte rezolva fără concursul Românilor.

Dep. Morțanu (socialist) dice, că deorece în Ungaria suferu multe nedreptăți și Românii bogati ca și cei săraci, ei, socialistii, sunt cu totul contra Ungurilor, cari nu vor avé sfârșit bun, cât timp vor tiranisa milioane de omeni. Acești asupriți vor șie să aperi drepturile — cari spre rușinea vécului, în Ungaria sunt așa de nesocotite. Românii din regat să trimită încurajare poporului martir de dincolo.

În urmă a vorbitu dl Titu Maiorescu, ca raportor, făcendu unele enunțațiuni foarte remarcabile. Interesantă este și vorbirea ministrului de instrucțiune Tache Ionescu, care s'a pronunțat pe larg asupra cestiunii.

Asupra acestor discursuri, cași asupra celor de mai nainte, vom reveni, după ce vom cunosce întregu cuprinsul lor.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Gloria „Valahiloru”.

(Urmare).

Cunoscu și eu țera Făgărașului, am vênat, în acei munți, la capre negre, la porci sălbatici, la urși și alte „dihanii”, am avut decă ocaziune a cunosce relațiunile vênătorești, mai ales în Poiana Mărului, în Branu, Zărnescu, Țintari, Comăna, Veneția, Cuculata, Cârțișora, Recea, ș. a. ș. a. Cunoscu, afară de Săcuime, toți munții Ardealului; am cunoscut vênătorii de urși, despre cari d-lu Crausz, ori-cine ar fi d-nia sa, numai cu palaria în mână pôte să vorbească.

Sunt siguru, că ar fi aflatu d-sa materialu destul de prețios, decă ar fi vrutu ca să prezenteze pe „Vênătorul român” într-o lumină cât se pôte de splendidă; dér d-sa a vrutu să prezente „doi bandiți teribili, față cu omeni nearmați, însă lași și fricoși față cu ursul, care nu se pricepe

la glumă”. Apoi să arate cu degetul: etă vênătorul valah!

Decă însă d-sa are numai dispreț pentru țeranul român, atunc putea să arate fapte vênătorești strălucite, din viața fostului locotenent de graniță, Florea din Vaida-Rece, cu care am vênat și eu. D-lu Crausz însă ne arată unu cast, totu de batjocură, când mai mulți țerani, împreună cu locotenentul Gregorius, au pușcat unu urs fără — piele.

D-lu Crausz, fără să cugete, că ce face voindu a-lu batjocuri pe vênătorul român, l'a glorificat în modul cel mai splendid. D-sa ne istorisescă despre unu proces între unu Român din România liberă și altul din țera Făgărașului. Făgărașanul s'a legat să prindă dintr'o vizuină, doi pui de urs, apoi să-i vëndă celui din România cu 100 fl.

Au pornit decă, ambii la munte, s'au oprit la gaura vizuinei. Făgărașanul și-a legat calul de unu brad, apoi a intrat c'unu

topor în mână, în vizuină. Cel alt Român aștepta călare la gura vizuinei. Deodată sosesc ursôica, care se 'ntorcea acasă la pui ei. Românul, călare, o ia la sănătosa, ér ursôica trântescă calul Făgărașanului la pământ și mortu l'u aruncă în vizuină la pui, apoi ér se 'ntorse înderetu căutându după pradă. Calul cade asupra Făgărașanului, acesta credându că-i ursôica începe a pisa cu toporul la ea; dela o vreme, incredințându-se că „ursôica” nu mai resuflă, și-a luat inima în dinți, a făcutu lumină cu apringiore, apoi și-a vëndut calul mortu. A băgat pui de urs în sac și i-a dus acasă. Tovarășul din România însă n'a vrutu să dea 100 de florini, de aci procesul.

Din întregă această istorie „făgărașană”, la cine se potrivește mai bine cunoscuta dicțore: „Dummer Kerl von Fogaras”, lasă să judece cetitorul. Constatu însă, că mai mare curaj și dispreț de morte, nici că se pôte închipui, decă când cineva intră în vizuina urșilor, ea se le scotă

pui de vii. Și „vênătorul român” o face acesta.

A fi atacat de unu urs și a-ți păstra virtutea, la totu casul e mai mare bărbăție, de cum ar fi în stare cel mai viteză soldat, să arete în răsboiu, față cu inimicul. Să mai adăugăm apoi armele primitive ale țeranului. Am fost de față, când unu domn, renumit vênător, a uitat în fața ursului, că mai are 5 patrone în pușcă; n'a pușcat.

Se 'nșelă amaru d-lu Crausz, decă crede că vênătorul român, de frica ursului, se sue pe brad, Nu, nici decă!

Am petrecut și eu, nopti întregi, la pândă de urși, însoțit numai de unu vênător țeran. Am stat și eu și el, singuri la pusore, în mijlocul codrului, de parte unu de altul. Am petrecut noptea și pe brad, și etă pentru-ce:

În anii cinc-șeci eram în comuna Vistă, ziua la gona, am stat în puterea iernei la pusore, nemșcat, până ce mi-a

Cursul la bursa din Viena.

Dia 25 Decembrie 1893.

Renta ung. de aur 4%	116.40
Renta de corone ung. 4%	94.—
Lapr. oăii, fer. ung. în sar 4 1/2%	125.—
" " " argint 4 1/2%	100.80
Oblig. " " de ost. I. emis.	122.80
Bonuri rurale ungare.	94.—
" " oroste-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	147.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.25
Renta de hartie anstr.	97.45
" " argint "	97.21 1/2
" " aur "	118.50
Losuri din 1860.	145.60
Acți de-ale Băncii austro-ungară.	997.—
" " ung. de credit.	416.75
" " anstr. de credit.	344.25
Napoleon d'or.	9.93 1/2
Mărci imp. germ.	61.90
Londou (lire sterlinge).	124.75
Renta de corone austr.	96.95

**JERCZ-COGNAC
Joriginal**

introdus în totă Europa, cu mare succes, produs de vin alb curat adaluzian din Riva.

RUBIO & COMP., JEREG.

Butelia 3 fl. Se află de vânzare în Brașov în la D-nii I. L. Heshshaimer, Carl C. Irk, și la Carl Töpfner. 272,16—16

PUBLICAȚIUNE

Epitropia parochială a bisericii gr. or. din Zérnești, aduce la cunoștință, că în 28 Ianuarie 1894 st. n. la 2 ore după ameză va ține licitațiune publică în cancelaria școliei, pentru vinderea a 2871 tulpini, brad și molitvii, care dau 4217 mtr. cub., conform planului de pădurit, din pădurea bisericii numită Măgură, care pădure se află în nemijlocită apropiere de comună. Prețul strigerei s'a statorit cu 2 fl. de mtr. cub. Doritorii de a licita au a depune vadiu de 10% din prețul întregului cuant. Oferte sigilate se primesc până la începerea licitațiunei. Condițiunile de exploatare se pot afla la epitropia parochială și la oficiul silvanal cercual din loc. Zérnești, în 24 Dec. 1893 n. 1-2 Epitropia parochială.

„Olteana“

casă de economii în Viștea inferioară.

Provoacăre.

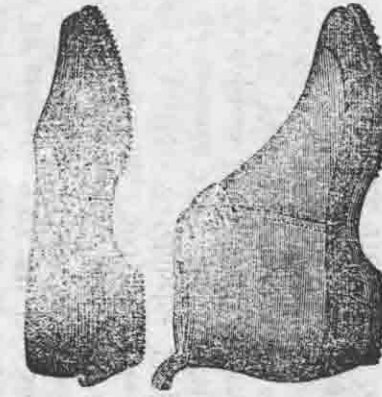
Posesorii acțiunilor Nr. 22, 57, 64, 69, 166, 167, 170 și 181 dela casa de economii „OLTEANA“ sunt provocați a solvi resturile de acțiune în conformitate și sub urmările §-lui 9 din statute.

Viștea inferioară, în 20 Decembrie 1893.

321,3—3 Direcțiunea.

**DEPOU
de CALOCI**

alți fabricelorū din Petersburg și Riga și ȘOȘONİ

de gumi veritabile ruscucū, pentru bărbați, dame și copii cu prețurile originale de fabrică. Se pot procura dela Magazia de încălțăminte

S. RESHOVRKY, Viena. I., Rothenturm-strasse Nr. 4.

La cerere se trimite insinuata prețurilor și indicarea cum se ia măsura piciorului. Vênțetătorilor se dă rabat bun.

Instalații

pentru fabricația de Cărămizi și Varū, Cuptore circulare, pentru

întreprinderi mari și mici.

Primesc în întreprindere instalații de cărămidărie și construcții, făcū planuri și furnisesc mașine pentru acestea.

Îngrigesc pentru personal de supraveghiere și lucrare. Electros totū produsu în acord. și garantesc pentru 1000 bucați cărămizi bine arse, fără spături, necesitatea a 2 cent. mtr. de carbuni; la 100 de cent. m. de varū 26 cent. mtr. prafū de carbuni.

Cele mai bune referințe stau la dispoziție dela o mulțime de firme.

I. H. WOJACZEK

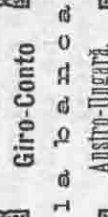
posesor de privilegiu ces. reg. pentru luarea în întreprindere de cuptore circulare, și tehniciū specialū pentru cărămidărie, fabrici de CEMENTŪ și VARŪ și coșuri pentru focū.

(Fondată 1865).

Budapesta, Agg-Teleki-utoza Nr. 5.

311,3—6

**INSTITUTUL DE CREDITŪ
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVŪ,**

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%

ale „Albinei“ inst. de cred. și econ. în Sibiu. Acelea sunt emise în bucăți a fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu netto 5% fără nici un scădemēt.

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank“ în Budapesta fără nici un scădemēt și liber de ori ce provisiune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantată.

1. Ipotecile, care în sensul legii pentru scrierile fonciare copierile detentorilor de scrieri fonciare și asecurate prin întabulare în cărțile funduare în favorul acționa. asupra cărora se emit scrieri fonciare până la maximum 1/3 a valorii de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de supraveghiere pe flă-care scris fonciar emi.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilăre.

2. Fondul de garanție de fl. 200,000 specialū al scrierilor fonciare. preceriu de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrieri fonciare, care fondul e detașatū din capitalul de acțiuni alu institutului.

3. Totă cenaltă avere a institutului inclusive fondul de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atât cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chărțile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupiari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge provisiunea lor în cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociun.

„ALBINA“

institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

16—*

ALB SENSATIE
facū orologe de buzunar

Original Goldin remontoir. de Genf. cūma inventatū. Aceste orologe încerate admirabilū de elegantū, nu se pot deosebi nici de specializati de cele de aur curat. Capsoniile forte frumose oiselate, nu și terne fasoni și pentru mersu regulatū se garantează în scris pe ter mint de 3 ani.

Prețulu unui orologū G.A.

Lanturi de Goldin cu parabiū de siguranță, fasou sport măr și sū panteră cu 1 fl. 50 r. Se dă la fi-care orologū unū buc gratis A este orologū d ja suuto introduse la noi mai mult amplorati ai căilor ferete austro-ungare. Se pot procura exclusive priu depreul centralu:

ALERED FISCHER, Wiena I. Adlergasse 12.

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primedie) în contra Neputinței. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc. INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația ELIXIRULUI GODINEAU la PARIS, 7, r. Saint-Lazare. BROȘURA GRATUITĂ TRIMEASA FRANCO DUPA CERERE
Se găsește ELIXIRUL GODINEAU și la BUCUREȘTI, la ILE ZAKARIESSCU, droghist; la JASI, la D.D. Fraț KOVYA, farmaceut.

și la Tulcea, la Dr. D. RAYBLICO, farmacia la „MINERVA“ la Galați, STALSKI, farmacist, la Ploiești, la J. & C. CHRISTESCU, farmacist și droghist, la Roman, la D. J. WERNER, farmacist.

AVISŪ!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potū face și relinori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stăluū nou.

Domnii, ce se abonază din nou, se binevoiască a scrie adresa la muritū și se arate și posta ultimă.

Administraț., Gaz. Trans.